

Škola vlídnějšího zacházení se Zemí, včetně zvířat a lidí

Minimální preventivní program

pro školní rok 2018/2019

Název a adresa školy, pro kterou platí MPP	Základní škola U Pošty 5 538 51 Chrast
Jméno ředitelky školy	Mgr. Lenka Budínská
Telefon ředitelky školy	469 667 195, 608 144 314
E-mail	reditelna@skola-chrast.net

Školní metodik prevence pro 1. stupeň, splňuje kvalifikační předpoklady	Mgr. Ivana Celnarová
Telefon	469 667 195
E-mail	celnarova.ivana @skola-chrast.net

Školní metodik prevence pro 2. stupeň (od 1.3. 2019)	Mgr. Jana Svobodová
Telefon	469 667 195
E-mail	svobodova.jana@skola-chrast.net

Výchovný poradce – kariérové poradenství, splňuje kvalifikační předpoklady	Mgr. Lenka Budínská
Telefon	469 667 195, 608 144 314
E-mail	budinska.l@seznam.cz

Výchovný poradce – výchovné poradenství I. i II. stupeň splňuje kvalifikační předpoklady	Mgr. Eva Kloudová
Telefon	469 667 195
E-mail	kloudova.eva@skola-chrast.net

Preventivní program vychází z těchto materiálů:

- Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů v platném znění
- Novela Vyhlášky č.72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Novela Vyhlášky č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb.
- Zákon č. 26/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (to jsem našla na MŠMT)

METODICKÉ POKYNY

Obsahuje metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) – aktualizované přílohy č.7 –Kyberšikana a další formy kybernetické agrese, č. 10 – Vandalismus a č.11 - Záškoláctví
- **Poznámka k datu 04/2019 aktualizované přílohy č.1 – Návykové látky,č.4 - Alkohol, č.13. - Tabák**
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

1. Charakteristika školy:

ZŠ Chrast je maloměstskou školou, v níž se vzdělávají žáci nejen z Chrasti, ale denně dojíždí i žáci z okolních obcí. Do školy nastoupilo v letošním školním roce k 1. 9. 2018 - 464 žáků, kteří se vzdělávají v 19 třídách. V každém ročníku vyučujeme ve dvou a v některých ročnících i ve třech paralelních třídách. Součástí školy jsou: 5 oddělení školní družiny, školní klub a nově zrekonstruovaná školní jídelna.

Školu tvoří dvě propojené budovy spojené chodbou se sportovní halou.

Ve školním roce 2018/2019 vzděláváme žáky podle učebního plánu Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Škola vlídnějšího zacházení se Zemí, včetně zvířat a lidí ve všech ročnících. Žáci se specifickými vzdělávacími potřebami pracují pod vedením

asistentek a asistenta pro reedukaci a jsou integrováni na základě doporučených opatření PPP v Chrudimi a Pardubicích.

Škola se zapojuje do mnoha projektů, žáci se účastní soutěží a olympiád. Pedagogové organizují pro žáky během školního roku exkurze a projektové dny, které doplňují výuku. Žáci navštěvují kulturní akce, mají možnost získat divadelní předplatné do VČ divadla v Pardubicích. Škola nabízí žákům zájmové kroužky.

1.1.Vybavení školy:

Škola je dobře vybavena po stránce materiální i technické. Pro výuku využíváme odborné učebny (fyzika - chemie, cizí jazyky, dílny, cvičná kuchyně, knihovna, počítače).

Před budovou školy je malé dětské hřiště s průlezkami, venkovní hřiště s umělým povrchem a nově zřízená venkovní učebna. Disponujeme malou tělocvičnou a velkou sportovní halou, do které je vchod přímo z chodby školy a je vybavena sociálním zázemím.

Při vzdělávání žáků využíváme odpovídající učební materiály, učebnice i pomůcky. Je využíván i výukový software a každá třída je vybavena interaktivní tabulí. Školní žakovská knihovna je postupně doplňována novými knižními tituly, na jejichž zakoupení se částečně podílí i samotní žáci sběrem starého papíru. Nově mohou žáci používat i elektronické čtečky knih a tablety.

Všichni pedagogičtí pracovníci mají k dispozici notebooky. Veškeré počítače jsou připojeny k internetové síti. **Žáci mají k dispozici v rámci projektu Šablony II. tablety nejen ve škole, ale i ve školní družině a ve školním klubu. Spolu s tablety bylo zakoupeno příslušenství – stavebnice na podporu technického vzdělávání.**

Škola zabezpečuje pro své žáky i učitele bezpečné prostředí, podílí se na ochraně jejich zdraví – psychického i fyzického. Ve výuce je dodržován pitný režim a relaxační chvilky.

1.2.Rizikové faktory školy:

K nejčastějším rizikovým faktorům patří především ničení školního majetku, dále potom výskyt kouření u žáků 2. stupně a šikana. V některých třídách dlouhodobě řešíme problémové chování v kolektivu. Zvýšenou pozornost věnujeme nově příchozím žákům, kteří nastupují ze ZŠ Zaječice do 6. ročníků. Pro stmelení kolektivu 6. ročníky vyjíždějí na začátku září každoročně na prožitkový kurz se svými třídními učiteli – adaptační kurz ZAJOCH (Zaječice jdou do Chrastí). Nejen v těchto třídách je nutný průběžný monitoring vyučujících a jejich vzájemná spolupráce při odhalování varovných signálů jakéhokoliv rizikového chování. Rizikovými místy jsou WC, přesun žáků z oběda do šatny při odchodu domů ze školy, doba přestávky, kdy učitel odejde z hodiny a na chodbu přichází učitel vykonávající dohled. U některých žáků je nutnost sledovat a ověřovat vyšší počet zameškaných hodin ve výuce – vždy se řeší se zákonnými zástupci, popř. s OSPOD.

1.3.Personální preventivní tým:

Ředitelka školy

- sleduje efektivitu prevence rizikového chování
- spolupracuje se školským poradenským pracovištěm
- sleduje problémy v kontextu celé školy

- dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole
- v případě potřeby svolává výchovnou komisi za účasti zákonných zástupců, učitelů, pracovníků orgánů péče o dítě apod.

Metodik prevence 1. stupně (splňující kvalifikační předpoklady) a metodik prevence 2. stupně, který pomáhá kvalifikované metodičce prevence

- vytváří preventivní program a podílí se na jeho realizaci
- v případě vzniklého problému dává učitelům podněty k nápravě
- komunikuje a spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli, výchovným poradcem
- podílí se na řešení a minimalizaci rizikového chování ve škole
- individuálně komunikuje s problémovými žáky
- účastní se rozhovoru se zákonnými zástupci problémových žáků a výchovných komisí
- koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování
- je součástí školského poradenského pracoviště, má odpovídající kvalifikaci
- dokumentuje průběh preventivní činnosti na škole
- hodnotí realizaci preventivního plánu

Výchovný poradce

- koordinuje s metodikem prevence preventivní aktivity školy
- je součástí školského poradenského pracoviště, má odpovídající kvalifikaci
- navrhuje výchovná a preventivní opatření
- navrhuje ředitelce školy svolání výchovné komise
- vede individuální konzultace se žáky, zákonnými zástupci
- informuje o možnostech odborné péče a další pomoci
- zaměřuje se na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problémy v rodině či porušování zákona
- poskytuje kariérové poradenství a poradenskou činnost při volbě povolání
- shromažďuje zprávy o žácích, kteří jsou v poradenské péči, předává je všem vyučujícím, koordinuje vytváření PLPP (Plán pedagogické podpory), IVP (Individuální vzdělávací plán) a práci vyučujících podle IVP, zapracování podpůrných opatření pro žáky se SVP do výuky

Třídní učitel, učitelé

- věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností
- učí podle principů a metod v souladu s koncepcí školy
- provádí průběžnou diagnostiku žáků a třídy
- na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období
- konzultují vzniklé problémy a navrhují opatření
- spolupracují s metodikem prevence a výchovným poradcem
- jsou v kontaktu se zákonnými zástupci žáků prostřednictvím třídních schůzek, konzultačních odpolední a osobních setkání a dalších možností komunikace

2. Začlenění primární prevence do ŠVP:

Škola nepřijímá odpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Škola jen pomáhá zákonným zástupcům v rozvoji žáka jeho vzděláváním a socializací ve skupině spolužáků. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny a školy jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, poradenské instituce ve školství, policie, kulturní střediska, zájmové organizace apod. Škola usiluje o integraci preventivních aktivit, které sama poskytuje se službami specializovaných zařízení.

Ve výuce jsou žáci vzděláváni v následujících oblastech

- výchova k etickým a právním normám – v rámci Prvouky, Vlastivědy, VOS, VKO, Informatiky, exkurzí...
- výchova ke zdravému životnímu stylu – Prvouka, Přírodověda, Přírodopis, VOS, Informatika, TV a všech aktivit souvisejících s průřezovými tématy OSV a EVVO
- rozvoj sociálních dovedností (social - skills) a dovedností sebeovlivnění (self-management) – napříč všemi předměty v každé věkové kategorii
- budování pocitu sounáležitosti

3.Cíle PP:

Škola se zaměřuje na vytváření bezpečného prostředí pro žáky i učitele. Klademe si za cíl vzdělávat žáky v oblasti ochrany zdraví a postupně je vést ke zdravému a plnohodnotnému prožívání života. Toho se snažíme docílit pomocí působení specifické a nespecifické prevence v rámci vzdělávacích oblastí a činností prováděných v souvislosti s povinnou školní docházkou.

Primární prevence u žáků je zaměřena ve škole především na následující formy rizikového chování:

- agrese, násilí, šikana
- záškoláctví
- kriminalitu, delikvenci a vandalismus
- rizikové sporty
- rizikové chování v dopravě
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus a extremismus
- užívání návykových látek (vč. alkoholu a tabáku), anabolik, medikamentů apod.
- poruchy příjmu potravy
- sebepoškozování
- netolismus, gambling a kyberšikana, divácké násilí
- komerční sexuální zneužívání dětí, rizikové sexuální chování, rizika HIV/AIDS, prostituce a obchod s lidmi
- syndrom CAN, formy domácího násilí
- negativní působení sekt a nebezpečná náboženská hnutí
- příslušnost k subkulturám

Dlouhodobý cíl

- rozvíjet u žáků psychosociální dovednosti (soběstačnost, důstojnost, seberealizaci...)

- rozvíjet pocit sounáležitosti
- rozvíjet adaptabilitu (účast na aktivitách, schopnost žít s druhými lidmi, zvolit si profesi, řešit své problémy, schopnost samostatně se rozhodovat...)
- rozvoj činnosti školského poradenského pracoviště rozšířeno o školního psychologa
- snižování četnosti projevů rizikového chování
- prevence hazardních her (včetně on-line)

Krátkodobý cíl

- sledování potřeb v oblasti primární prevence
- zkvalitňování práce třídních učitelů při práci s kolektivem třídy
- omezit ničení školního majetku
- sledovat chování žáků o přestávkách (fyzické kontakty, vulgární výrazy, nevhodné projevy chování)
- zamezit počátečním projevům rizikového chování již u žáků 1. stupně
- zajistit preventivní programy zaměřené na konkrétní formy rizikového chování
- zaměřit se na sledování rizikového chování v kolektivu tříd

3.1. Cílové skupiny preventivního programu

U žáků se zaměřujeme na:

- společné vytvoření pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty
- rozvoj schopnosti klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říct „ne“
- vytváření vztahů důvěry
- zvládání náročných fyzických a duševních situací
- vyrovnání se s neúspěchem

Zvlášť se zaměřujeme na žáky ze sociálně slabšího a málo podnětného prostředí, žáky s nedostatečným prospěchem a některými typy specifických poruch chování a učení.

Učitelé

- vedení školy podporuje další vzdělávání učitelů a týmovou práci
- snaží se chránit zdraví žáků před zanedbáváním výchovy a nedůslednou ochranou před škodlivými vlivy
- vytváří pozitivní atmosféru
- umožňují důvěryhodné a dostupné poradenství
- věnují se preventivním tématům i v rámci tzv. „čtvrthodinek“ na 1. stupni a na 2. stupni v rámci pondělních třídnických hodin VOS (Výchova osobnosti)

Zákonní zástupci

Do systému informování jsou zapojeni všichni zákonní zástupci. Zvláštní pozornost je věnována skupinám zákonných zástupců tříd, kde se vyskytly rizikové formy chování jako

šikana nebo výskyt drog včetně alkoholu. Individuální pozornost je pak věnována zákonným zástupcům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, zákonným zástupcům žáků – agresorů v případech šikany.

- ve škole je zřízena informační nástěnka, mnoho let funguje schránka důvěry
- kontakt na metodika prevence a výchovného poradce je uveden na webových stránkách školy
- zákonní zástupci jsou na třídních schůzkách informováni o realizaci preventivního programu školy

4. Vnitřní informační zdroje:

V prvním patře vedle počítačové učebny na nové budově je umístěna nástěnka bezpečného internetu a metodika prevence, kde žáci najdou kontakty na krizové linky, metodika prevence a výchovného poradce.

V prvním poschodí je umístěna schránka důvěry pro anonymní dotazy a připomínky.

Učitelé využívají materiály ověřených webových zdrojů – Saferinternet, E-Bezpečí, Nekuřátka, Byl jednou jeden život apod.

Na webu školy jsou uvedena jména metodiků prevence i výchovného poradce s jejich e-mailovými adresami, ty jsou uvedeny i v žákovských knížkách.

Škola účinně blokuje hazardní servery na své internetové síti (počítačová učebna, wifi) a stanovuje jasná pravidla pro používání informačních technologií.

5. Vnější informační zdroje:

Průběžně aktualizované informace z oblasti prevence získáváme z webového portálu MŠMT a Školského portálu Pardubického kraje.

Využíváme informací doporučených a ověřených webových stránek.

Každým rokem využíváme nabídky preventivních programů PPP Chrudim, ACET, VZP, Šance pro tebe, Archy apod.

Spolupracujeme s okresním metodikem prevence, krajským koordinátorem prevence, pracovníky neziskových organizací regionu.

6. Strategie a metody:

- Vztah učitel – žák
Budujeme důvěru mezi žákem a učitelem takovým způsobem, aby žák věděl, že se kdykoliv může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor i jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje jeho dialog. Učitel si získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci se žákem, zákonnými zástupci, ostatními učiteli, výchovným poradcem a metodikem prevence. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové podpoře žáka.
- Skupinová práce

Žáci značnou část výuky pracují ve dvojicích či skupinách. Při projektových dnech i napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech žáků dané skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak kompetenci týmové práce, řešení konfliktu a kompetence sociální interakce. Žáci se učí diskutovat, vyjadřovat a obhajovat své názory, naslouchat spolužákům a vhodně reagovat na kritiku. Jednou z možností je vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě určených pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu ve třídě, klást otázky.

- **Projektové vyučování a celoškolské projekty**
V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním okolo sebe a s aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolské projekty podporují práci žáků napříč ročníky i třídami, Žáci mají možnost se vzájemně poznávat a učit se spolupracovat se staršími či mladšími spolužáky. Jde o důležitý prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.
Projekty také slouží jako platforma pro realizaci průřezových témat (např. Jak žijí děti na světě, Den Země a zdraví).
- **Individuální hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba**
Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitelů. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích, Je oceňováno úsilí žáků i míra jeho pokroku bez srovnávání s výkony spolužáků, Je podporován talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákům vybudovat si důvěru sám v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.
- **Komunikace se zákonnými zástupci**
Škola nabízí zákonným zástupcům možnost informovat se na žáka na třídních schůzkách či konzultačních odpoledních. Je možná individuální konzultace. Zákonní zástupci mají možnost účastnit se školních akcí v rámci svých možností. V rámci tripartitních setkání (žák – zákonný zástupce – učitel) dochází k dohodě, jaké nezastupitelné role a úkoly převezme škola, žák či zákonný zástupce.
- **Pedagogická diagnostika**
Učitel registruje signály o možném výskytu problému žáka či třídy a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, vyhledá pomoc pracovníka školského poradenského pracoviště, který se zapojí do diagnostického a poradenského procesu či osloví další odbornou instituci.

7. Způsoby realizace PP:

7.1. Klíčové vyučovací oblasti

- oblast přírodovědná – biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog ...
- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, podmínky vyvážené stravy, trávení volného času ...
- oblast společenskovední – proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím, prevence netolismu, prevence šikany, bezpečné chování na internetu ...
- oblast výchovy ke zdraví a výchovy k občanství – postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog, prevence sexuálního zneužívání dětí a mladistvých, HIV/AIDS, prevence prostituce a obchodu s lidmi
- oblast sociálněprávní – právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy, počítačová kriminalita ...
- oblast sociální patologie – postoje společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus, homofobie...

Témata jsou nejčastěji frekventována v následujících vyučovacích předmětech: výchova k občanství, výchova ke zdraví, prvouka, přírodověda, přírodopis, chemie, český jazyk, vlastivěda, informatika, výtvarná výchova, tělesná výchova,

7.2. Základní kompetence

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

8. Znalostní kompetence žáků:

1. – 2. ročník

- žáci dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- žáci znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- žáci znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- žáci mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- žáci znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- žáci podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- žáci znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání s šíření drog
- žáci umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- žáci umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- žáci umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- žáci vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- žáci mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování apod.), je protiprávní
- žáci znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- žáci respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- žáci znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- žáci znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- žáci umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- žáci znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- žáci znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- žáci si uvědomují podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- žáci umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- žáci umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- žáci umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- žáci vědí, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- žáci znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- žáci vědí, že zneužívání dítěte je trestné
- žáci umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- žáci vědí, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dokážou využít
- žáci bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- žáci dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- žáci odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médií a umí o nich diskutovat

9. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny:

Program je zaměřen na:

1.-5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuální odlišnosti žáků mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (např. formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci zdravého životního stylu – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování rizikového chování ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci se zákonnými zástupci
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- žakovský parlament
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních apod. jako v předchozích letech
- informovanost žáků o povaze a rizicích hazardního hraní, odhalování principů sázek, budování finanční gramotnosti (dluhové pasti, hospodaření)

6. – 9. ročník

Přechod žáků na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, častější střídání vyučujících v jednotlivých předmětech, odchod některých spolužáků (víceletá gymnázia, sportovní třídy apod.)

a příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva.

Program je zaměřen na:

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahů důvěry mezi žáky s učiteli a žáky navzájem

- stanovení pravidel soužití komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikánování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislosti apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, umění říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopnosti přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů
- informovanost žáků o povaze a rizicích hazardního hraní, odhalování principů sázek, budování finanční gramotnosti (dluhové pasti, hospodaření, bezpečnost při vedení účtu), kontrola nad impulzivním řešením problémů, propojování tématu hazardního hraní s tématy jiných závislostí (zejména internetovou a návykovými látkami), informovanost žáků o specializovaných zařízeních zaměřujících se na problémy s hráčstvím

10. Školní a mimoškolní aktivity:

10.1. Školní aktivity

- přednášky a besedy zaměřené na prevenci rizikového chování
- Den dětí, vítání budoucích prvňáčků při zápisu, rozloučení s deváťáky na školní akademii
- školní exkurze – vlastivědné, přírodovědné, dějepisné, sportovní, kulturní
- chování člověka za mimořádných událostí, nácvik evakuace školy
- sportovní soutěže a turnaje
- Technohrátky + akce zaměřené na výběr povolání
- návštěvy divadelních a filmových představení, koncertů a výstav
- školní akademie
- besedy se známými a významnými osobnostmi
- plavecký výcvik a lyžařský výcvik
- velikonoční jarmark a adventní jarmark
- sběr starého papíru a plastových víček
- kulturně vzdělávací zájezd do Anglie
- čtenářský maratón, besedy se spisovateli

- besedy a přednášky s preventivní tematikou
- projektové dny
- školní časopis CHrAsT
- školy v přírodě
- ZAJOCH – adaptační kurz
- projektová výuka s využitím materiálů Národního institutu bezpečnějšího internetu – Saferinternetu
- Sněhuláci pro Afriku
- čtenářský klub
- pravidelné návštěvy žáků v Domě s pečovatelskou službou

10. 1. Mimoškolní aktivity

Široká nabídka zájmových kroužků je aktuálně uvedena na webových stránkách školy. V letošním roce nabízíme sportovní kroužky v rámci družiny.

11. Vyhodnocení preventivního programu:

Vyhodnocení PP proběhne v červnu 2018 formou tzv. elektronického systému výkaznictví a sběru dat školské primární prevence doporučené Národním ústavem pro vzdělávání ve spolupráci s MŠMT a Klinikou adiktologie 1. LF UK a bude součástí výroční zprávy školy.

12.Návrh na rozvržení 9 témat jednotlivých oblastí rizikového chování ve 4 věkových kategoriích:

Ročník Prevent. téma	1.+ 2.	3. – 4.	5.- 6.	7. – 9.	Počet hodin/Celkem
Záškoláctví	1	0	1	0	2
Šikana/agrese	1	3	3	4	11
Rizikové sporty/doprava	1	2	3	2	8
Rasismus/xenofobie	0	1	1	1	3
Sexty	0	1	1	1	3
Sexuální rizikové chování	0	1	2	4	7
Adiktologie	2	2	4	2	10
Týrání/zneužívání	1	1	1	1	4
Poruchy příjmu potravy	0	2	4	2	8
Hazardní hraní	0	1	2	2	5
Počet hodin celkem	6	14	22	19	62

Témata jsou součástí třídnických hodin.

13. Seznam odborných pracovišť, s nimiž škola v průběhu školního roku 2018/2019 spolupracuje:

Středisko výchovné péče pro děti a mládež ARCHA

Školní náměstí 11, 537 01 Chrudim

<http://www.archa-chrudim.cz/>

Telefon: 469 623 786

Mobilní telefon: 420 721 677 279

Kontaktní osoba: Mgr. Martina Malečková

E-mail: svp.archa@archa-chrudim.cz

V provozu pondělí – čtvrtek od 8,00 – 17,00 hod., pátek od 8,00 – 16,00 hod.

Centrum J. J. Pestalozziho

www.pestalozzi.cz

Telefon: 469 623 899 – Krizové centrum Chrudim

Telefon: 469 625 121 – Poradenské centrum pro děti a mládež

Mobilní telefon: 724 309 177

E-mail: pestalozzi@pestalozzi.cz

Pedagogicko-psychologická poradna v Chrudimi

<https://www.ppp-pardubice.cz/chrudim/>

Telefon: 469 621 187

Okresní metodik prevence

Mgr. F. Krampota

Telefon: 733 121 953

Pedagogicko-psychologická poradna v Pardubicích

www.ppp-pardubice.cz/

Telefon: 466 410 327

E-mail: poradna@ppp-pardubice.cz

Pedagogicko-psychologická poradna v Ústí nad Orlicí

Telefon: 465 521 269

Mobil: 776 611 695

Krajská hygienická stanice Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích

U Divadla 828, Pardubice

Telefon: 466 052 336

Kontaktní osoba: Bc. Jana Nedbalová (odbor podpora zdraví a zdravotní politika)

Sdružení linka bezpečí

Pomoc online: 116 111

Rodičovská linka: 606 021 021

V provozu 24 hodin denně

www.linkabezpeci.cz

Modrá linka

<http://www.modralinka.cz/?page=home>

Telefon: 549 241 010
Mobilní telefon: 608 902 410 (T-Mobile)
Skype: modralinka
E-mail: help@modralinka.cz
V provozu denně od 9,00 – 21,00 hod.

Linka důvěry Ústí nad Orlicí

<http://www.linkaduveryuo.cz/>
Telefon: 465 524 252
E-mail: napis@linkaduveryuo.cz
V provozu 24 hodin denně

Občanské sdružení Anabell Praha (poruchy příjmu potravy)

<http://www.anabell.cz/>
Telefon: 724 824 619
E-mail: praha@anabell.cz

Telefonická krizová linka Anabell (poruchy příjmu potravy)

Telefon: 774 467 293
V provozu pondělí – pátek od 8,00 – 16,00 hod.

Internetová poradna Anabell

E-mail: iporadna@anabell.c

Poradna webu Minimalizace šikany

www.minimalizacesikany.cz
Telefon: 116 000 nonstop zdarma

Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu Internetu, pomluv na Facebooku
www.Horka-linka.cz

Poradna E-Bezpečí - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu
<https://poradna.e-bezpeci.cz/>

BESIP krajský koordinátor

Tovární 1112
537 02 Chrudim
Ing. Otakar Švec, krajský koordinátor
tel. 605 071 650
besip-pkk@cspds.cz

Český červený kříž

Oblastní pracoviště
Masarykovo nám. 1484

530 02 Pardubice
František Hanák
tel. 722 207 125
cck.pardubice@seznam.cz

Hasičský záchranný sbor

Teplého 1526
530 02 Pardubice
Kpt. Ing. Eva Kuthanová
Tel. 950 570 458
eva.kuthanova@pak.izscr.cz

Hasičský záchranný sbor

Topolská 569
537 01 Chrudim
tel.: 950 581 197

ADRA

<http://www.adra.cz/>

Centrum pro integraci cizinců Pardubice

Pernerova 444
Zelené předměstí
530 02 Pardubice 2
tel.: 466 989 228, 725 148-519

Mgr. Lenka Budínská
ředitelka školy, výchovná poradkyně - kariérové poradenství

Mgr. Ivana Celnarová
metodik prevence pro 1. stupeň

Přílohy PP:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) – 22 příloh
- Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji 2015 – 2019
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027